

Božanski govor kojeg je Bhagavān Sri Sathya Sai Baba održao 6. srpnja 2009. godine u Sai Kulwant dvorani u Prasanthi Nilayamu povodom proslave Gurupurnime

Ljubav spram Boga, strah od grijeha i moralnost u društvu

*gurur brahmā gurur višnur
gurur devo maheś varah
gurur sākṣā parabrahma
tasmai ūri gurave namah*

*Guru je Brahmā, guru je Višnu,
Guru je Gospod Śiva
Guru je uistinu parabhraman
Tome presvetom guruu klanjam se.*

Brahma, Višiu i Śva tri su različita imena i lika iste božanskosti. 'Svi su jedno, budi kao i svi drugi.' Iako su imena i oblici fizičkog tijela različiti, božanskost je u svim bićima jedna. Brahmā je stvoritelj, Višiu je zaštitnik dok je Śva razaratelj. Sva ta tri vida predstavljaju jednu božanskost. Kada se taj jedan Bog zaokuplja stvaralačkim djelovanjem tada se misli na Brahmū, kada štiti i održava živa bića smatra se Višiuom da bi na kraju posljednji čin razaranja – *laya* predstavljao Śvu.

Kako bismo izbjegli pomutnju koja je nastala pripisivanjem različitih imena i likova božanskosti, na Boga se odnosi istinsko Sebstvo – *ātman* ili Apsolutni Brahman koji predstavlja božanskost bez imena, lika i obilježja. Jedan i isti *ātman* prožima sva živa bića.

*Religije se razlikuju, ali put je isti
Odjeća je raznovrsna, ali pamuk je isti
Bića su različita ali ātman je jedan
Narodnosti i način života se razlikuju,
ali rođenje čovjeka je isto.*

Svako bi ljudsko biće trebalo razviti tri odlike: ljubav spram Boga, strah od grijeha i moralnost u društvu. To što ne postoji strah od grijeha razlog je što je danas došlo do pojave opadanja moralnosti u društvu. Ljubav je ta koja snažno ujedinjuje ljude. Tamo gdje vlada ljubav i društvo će biti jedinstveno. Onaj tko nije moralan ne zaslužuje da ga se nazove ljudskim bićem. To je razlog zašto je moralnost značajna za sve.

Iako Bog svoju ljubav prosipa na sve i svakoga, ljudi su izgubili dragocjenu odliku straha od grijeha. Ljudi danas čine mnoga grešna djela u vjeri da je Bog dobar i da će im na kraju oprostiti grijeha. S tom vjerom čovjek se upušta u sve veća i teža nedjela. Takvim je postupanjem razvio određenu vrstu 'čiste savjesti' u odnosu na grijeha koje čini i misli da će izbjeći kazni.

No kruta zbilja govori suprotno. Iako je Bog milostiv i može nam oprostiti sve grijehе koje smo počinili, čovjek ipak mora platiti za grijehе koje je počinio. To je razlog zašto čovjek treba razviti tri odlike – ljubav spram Boga, strah od grijehа i moralnost u društvu. Tamo gdje ne postoji strah od grijehа neće biti ni moralnosti u društvu.

Ljudi se ponašaju krajnje neodgovorno i upuštaju se u različita nepoželjna djelovanja potaknuti neobuzdanim egom. Ne strahuju od grijehа. Ni na trenutak ne pomišljaju na posljedice svojih djela. Zato bismo se trebali suzdržavati od promatranja prizora koji nisu primjereni, od govorenja stvari koje nisu dobre i upuštanja u djela koja su nepoželjna. Ako to ne učinimo, posljedice takvih djela vratit će nam se kao bumerang, prije ili kasnije. Moguće je i da će se posljedice nepoželjnih dijela u jednom trenutku sručiti na čovjeka uz tresak.

Ako nam je stvarno stalo do dobrobiti u društvu tada bismo morali djelovati na razvijanju moralnosti u društvu. Osoba koja nije moralna ne može se smatrati ljudskim bićem već je u stvarnosti životinja. Govoriti neistinu, nanositi nepravdu drugima te upuštati se u nepoželjna djelovanja i načine postupanja jako je loše. Svoj život biste trebali živjeti slijedeći tri načela – ljubav spram Boga, strah od grijehа i moralnost u društvu.

Kaže se da je onaj tko nema morala gori od majmuna. Može se kazati da je majmun čak i bolji od te osobe.

Nitko neće poštovati osobu koja se upušta u djelovanja koja nisu u skladu s moralnošću. Samo ona osoba koja slijedi moralna načela uživat će poštovanje koje će mu svi iskazivati. Čak i oni koji pokušavaju povrijediti takvu osobu bit će obuzdani jer će ih ostali upozoriti: 'To je dobar čovjek. Nemoj ga ni pokušati dirnuti.' Na one koji nisu moralni u društvu se gleda kao da su gori od pasa. Zato biste trebali njegovati moralnost i u životu biste se stalno trebali pridržavati moralnih načela.

Postoje tri duhovne vježbe – *sādhana* uz pomoć kojih je moguće razviti ljubav za Boga, strah od grijehа i moralnost u društvu. To su predanost Bogu – *bhakti*, mudrost – *jñāna* i nevezanost – *vairāgya*. Djelovanje – *karma* je prirodno i neophodno obilježje vezano uz ljudsko tijelo. Tek kada se tijelo upusti u dobro djelovanje tada će i um djelovati ispravno. Kada je um zdrav tada se može razviti ljubav za Boga. Na taj su način predanost Bogu, mudrost i nevezanost povezane s ljubavi za Boga, strahom od grijehа i moralnosti u društvu. Mogu se usporediti sa tri krilca na ventilatoru. Tek kada se krilca počnu vrtjeti pokrenut će zrak koji će nas osvježiti, u protivnom ćemo se osjećati neugodno.

Ljudi danas postavljaju pitanje zašto bi trebali razviti ljubav za Boga. Ljubav za Boga nam omogućuje da razvijemo strah od grijehа, koji će dovesti do moralnosti u društvu. Svatko bi trebao razlučiti što je dobro, a što nije, što je grijeh, a što nije. Nakon što smo to razlučili trebali bismo činiti samo ono što je dobro. Budi dobar, čini dobro, vididobro, to je put do Boga. Ako u njima neće prevladavati ta tri

obilježja, svi obredi, štovanja, izgovaranje Božjeg imena – *japa* i pokora – *tapas*, neće biti ni od kakve koristi.

Devet načina štovanja su: slušanje – *śravaṇa*, zajedničko pjevanje – *kīrtana*, promišljanje o Višnuu – *viśiṣṭa smaraṇa*, služenje Gospodovih lotosnih stolapla – *pādasevana*, obožavanje – *vandana*, obredno bogoštovlje uz recitiranje mantri i svetih imena – *arcana*, njegovanje odnosa gospodar–sluga – *dāśya*, prijateljstvo – *sneha* i posvećivanje i žrtvovanje sebe Bogu – *ātmanivandana*.

Prvi je korak slušanje – *śravaṇa*. Trebali bismo promisliti o tome je li ono što smo čuli dobro ili nije. Ako mislite da to nije dobar savjet i da vam ne odgovara najbolje, kako ćete ga onda primijeniti?

U današnje vrijeme se mogu javiti okolnosti da svoj posao možete obaviti samo tako da izgovorite neistinu i na taj način ostvarite pobjedu nad drugima na neprimjeren i nepravedan način. To je razlog zašto biste trebali preispitati nepovredivost postupaka koje ćete primijeniti. Ne biste trebali biti promišljati kad je riječ o posljedicama koje će uslijediti, jer će posljedica neprimjerenog djelovanja prije ili kasnije pridoći. To se može dogoditi sada ili kasnije, u bilo kojem trenutku. Zato budite spremni upuštati se samo u dobra i plemenita djelovanja s čistim umom.

Važnija od svega drugoga je neokaljana savjest. To je prava priroda Sebstva – *ātmatattva*, načelo *ātmana*. Nitko ne može razumjeti što je to istinsko Sebstvo – *ātman*. Kako je tijela i oblika puno, potrebno im je dodijeliti nekakva imena kako bi se međusobno razlikovali. No, istinsko Sebstvo ili Stvoritelj – Brahmāne poznaju ni rođenje ni smrt za razliku od fizičkog tijela. Zato ga nitko ne može odrediti da je ovakvo ili onakvo.

Istinsko Sebstvo – *ātman*, iako je iznad naših mogućnosti poimanja, opisuje se kao vječno – *nitya*, pročišćeno – *śuddha*, prosvijetljeno – *buddha*, izbavljeno od rađanja i umiranja i oslobođeno – *mukti*, utjelovljenje čistoće – *nirmala svarūpa*. Oslobođeno je svih ljaga i pogrešaka – *nirañjana* i vječno iskonsko boravište – *sanātana nīketana*. Postoji samo jedno istinsko Sebstvo – *ātman* koje je prirodeno svim bićima. To je temeljna priroda *ātmana*.

Objasnit ću vam to na jednom primjeru. Ako poslažete stotinu lonaca ispunjenih vodom u noći punoj mjesečine primijetit ćete da se jedan te isti Mjesec odražava u svakom od tih lonaca. Tijelo je poput lonca. U jednom trenutku će ga nestati. Kamo će tada otići Mjesec (*ātman*)? Neće nikamo otići. Bit će tamo. Ali kako više nema vode (tijela) on se u vodi više ne odražava. Slično tomu je i *ātman* prisutan u svakom biću.

Osoba koju ne odlikuje dobar karakter nema ni moralnosti. Osoba koja nije moralna ne zaslužuje da ju se naziva ljudskim bićem. Sami bismo se trebali izboriti za priznanje i poštovanje u društvu. Danas su na žalost prilike takve da se više nitko ne osvrće na ugled koji će uživati u društvu.

No, ljudi jako paze na to tko je bogat, a tko nije. Novac dolazi i prolazi, ali moralnost dolazi i sve više raste, kaže izreka. Zato nije ispravno težiti za

bogatstvom, moći i sličnim svjetovnim stvarima. Sva takva posjedovanja prolazne su prirode. Možete ih pokušavati držati ne znam kako čvrsto, ali će vam iskliznuti, a da to niste ni primijetili.

Ali, istinsko Sebstvo – *ātman* je, međutim vječno. Ne poznaje nastanak i prestanak. Ostaje trajno vječni svjedok svega što se događa u svijetu. Trebali bismo razviti takvu vjeru u vječno istinsko Sebstvo. One koji razvijaju vjeru u pravu prirodu Sebstva – *ātmatattva* neće pogađati nepravda, neispravnost i sva loša djelovanja.

Ljudi kažu: 'Moje tijelo, moja osjetila, moj um, moj intelekt' i tome slično, ali 'vi' niste ništa od toga. Na primjer, kazat ćete: 'Ovo je moja knjiga.' Ta se knjiga u ovom trenutku nalazi u vašoj ruci. Netko će poželjeti pogledati nešto u toj knjizi. Ona će prijeći u njegove ruke. Isto tako vi u ruci držite novac. Uskoro će taj novac preći u nečije druge ruke. Novac samo dolazi i odlazi. Ali moralnost dolazi i raste. Moralnost nema pojavnog oblika.

Ako bi netko poželio unaprijediti društvo i svijet, prvo bi trebalo razviti moralnost kod pojedinca. Nekoliko je predstavnika političkih stranaka posljednjih dana govorilo da će unaprijediti društvo. Oni predlažu promjenu društva. U tome neće uspjeti jer jedino što žele pridobiti su glasovi ljudi koje će iskoristiti za svoje sebične ciljeve. Nije ih ni najmanja briga za društvo.

Ako želite promijeniti društvo tada vaše srce mora biti neokaljeno. Prvo pojedinac, a nakon toga društvo. Kako bi pojedinac doživio preobrazbu mora razviti ljubav za Boga i strah od grijeha. Nakon toga dolazi do moralnosti u društvu. Pojedinci su ti koji čine društvo. Kada se razvije jedinstvo među ljudima tada će biti čistoća i božanskost. Jedinstvo, čistoću i božanskost nije moguće steći samo obrazovanjem.

Recimo da sjednete u položaj za meditaciju i sklopite oči. Ali vaš um luta posvuda naokolo. Pokušavate ga vratiti natrag, na početak. To je vježba. Tek kada se um koji luta naokolo umiri moguće je meditirati. Postupak smirivanja uma naziva se usredotočenje. Meditaciju je moguće provesti tek nakon što se postiglo usredotočenje. Ispravan način je usredotočenje, promišljanje i meditacija.

Nemojte vjerovati kada vam netko kaže da meditira čim sjedne u položaj za meditaciju. To je samo usiljena vježba, a ne meditacija. Istinska meditacija je da u potpunosti zaboravimo na sebe. To znači da u potpunosti napustimo osjećaj poistovjećivanja s tijelom – *dehātman bhāva*. Trebali bismo u cijelosti odbaciti vezanost za osjetila. Tek će tada um biti postojan.

Bio jednom jedan otac koji je imao četiri sina. Svaki od njih je odabrao drugačiji poziv koji će mu omogućiti zaradu novca. Jedan se sin želio baviti vođenjem poslova. Drugi je želio otvoriti malu prodavaonicu prehrambenim potrepštinama. Treći se sin želio negdje zaposliti dok je četvrti želio nešto drugo. Iako je zajednički cilj svima bio zaraditi novac, svaki je za to odabrao drugačiji put. Sredstva i način na koji će se zaraditi novac imaju za posljedicu razvijanje vrline ili

grijeha. Ljudi počine grijeh, a da toga nisu ni svjesni. Grijesi koje su počinili počinju ih proganjati.

Nedavno su u državi Orissa bile velike poplave. Odnijele su nekoliko sela u četiri okruga. Kuće, stabla, polja s ljetinom, pa čak i životinje i nekoliko ljudi odnio je nalet vode. Stotine sela je bilo poplavljeno i ljudi su se našli uz obalu riječne bujice. Bili su zapanjeni snagom prirode.

Poslao sam im telegram: 'Nemojte brinuti. Budite sretni. Ja ću vam izgraditi kuće.' Ljudi iz Orisse došli su posebnim vlakom. Tamo su bili i predstavnici vlade, ministri, zastupnici u parlamentu i svi ostali od kojih se očekivalo da u tom trenutku priteknu u pomoć. Ali nitko nije ponudio pomoć. Odmah sam poslao sto milijuna rupija i organizirao raspodjelu potrebnog materijala te izgradio kuće za stradalo stanovništvo.

Ja nemam nikakve veze sa zgrtanjem novca. Želim samo vašu ljubav. Razvijte svoju moralnost i ljubav za Boga. Ako razvijete ljubav, ta će vas ljubav odvratiti od demonskih obilježja koja se u vama kriju.

Prije početka rata koji se odvio između Rāme i Rāvaie, Hanumān je otišao na Laóku kako bi otkrio gdje se nalazi Sītā Nakon što je pronašao Sītu, vraćajući se kako bi o tome obavijestio Śi Rānu, uhvatili su ga demoni i odveli u dvor Rāaii. Rāaia se razbjesnio vidjevši Hanumāna, koji je uništio prekrasnu šumu u kojoj nema briga – *aûokavana* prilikom povratka. Rāaia je ispitivao Hanumāna: 'Tko si ti? Kako si se usudio ući u neosvojiv grad Laóku?' Podcijenio je snagu Hanumāna i izrugivao se obraćajući mu se kao običnom majmunu.

Hanumān je odvratio istim tonom i obraćajući se isto tako Rāaii odvratio: 'Gospod koji je odsjekao uši i nos tvoje sestre me je poslao.'

Rāaia je bio strašno ljut zato što se nitko nije usuđivao obraćati mu se na tako nedostojan način. Time što je Hanumān upotrijebio isti način izražavanja kao što je to učinio i Rāaia, Rāaia se našao uvrijeđenim. Hanumāna to nije nimalo smetalo zato što je cijelo vrijeme izgovarao Rāmino ime koje mu je pružalo odvažnost i snagu da se suoči sa bilo kakvim prilikama.

Rāaia nije mogao podnijeti drskost i bezobrazčinu Hanumāna i naredio je da se Hanumānov rep umota u tkaninu koja je umočena u ulje i zapali. Istog je trenutka tkanina bila natopljena uljem i omotana oko Hanumānova repa i zapaljena. Hanumān nije ostao šutjeti. Zapaljenog repa skakao je s jedne zgrade na drugu i tako zapalio cijeli grad. Prekrasne zgrade i palače ukrašene dragocjenim kamenjem izgorjele su u plamenim jezicima u trenutku. Ljudi su istrčali i razbježali se u panici na sve strane. Rāaiina žena Mandodari je isto tako izišla iz palače. Niti jedna zgrada nije bila pošteđena plamenih jezika.

Hanumān je savjetovao Mandodari: 'Majko, grijeh koji je počinio tvoj muž odgovoran je za razarajuću vatru zbog čega su izgubljeni mnogi životi i imovina. Molim te, reci svome mužu da više ne čini takove grijehe. Tako ćeš moći spasiti svojega muža, a samim time i sebe kao i cijelu obitelj demona – *rākṣāsa*.'

Ljudi trebaju snositi posljedice svojih djela. Bog je samo svjedok. Bila naša djelovanja dobra ili loša, mi ćemo snositi njihove plodove. Prije svega bi trebalo razviti moralnost koja se temelji na tome da prvo razvijemo ljudske odlike. Kada se razviju te ljudske odlike, tada će se razviti i ljubav za Boga. Na taj su način ljubav za Boga, strah od grijeha i moralnost u društvu međusobno ovisni. Tamo gdje u društvu prevladava moralnost, ljudi će biti sigurni.

U tom je smislu potrebno naglasiti još nešto izuzetno važno. Vaša djelovanja možete sakriti od društva, ali Bog koji je sveprisutan zna sve. Morat ćete snositi posljedice svojih djelovanja. To je ustaljeni zakon i pravilo. Pomognite drugima ako možete i to je u redu. Ako ne možete pomoći, nemojte činiti ništa. Nemojte povređivati druge. Nemojte učiniti propust mislima, riječima ili djelom. Ponekad nećete ishod svojih djelovanja dobiti istog trenutka. Potrajat će neko vrijeme. Ali je sigurno da će ishod slijediti i da će do njega doći.

Ljudi proučavaju duhovne tekstove kao što je *Bhagavadgītā*, ali ne uspijevaju spoznati svoju pravu prirodu. U upanišadama se čovjeka upozorava: 'Dragi sine, prvo nastoji spoznati svoju vlastitu prirodu. Upoznaj sebe! Ako to možeš učiniti, to će dovesti do toga da ćeš spoznati sve.' Spoznaja istinskog Sebstva – *ātmabodha* sa sobom nosi spoznaju: 'Ja nisam tijelo, ja nisam um, ja nisam intelekt' i tome slično.

Um možemo usporediti s tkaninom koja je nastala tako da su niti međusobno isprepletene. Kako dugo će tkanina trajati? Tako dugo dok niti stoje na svojem mjestu. Kada se niti izvuku, tkanina će izgubiti svoj oblik. Ili, ako tkaninu bacimo u vatru ona će se pretvoriti u pepeo.

Ljudi običavaju kazati: 'Ovo je moja žena, ovo je moje dijete, ovo je moj zet, ovo je moj sin' i tome slično. Ti odnosi su samo prividni. Tko su svi ti ljudi? Oni su vlasništvo Boga. Sve što je na ovom svijetu nalazi se u vlasništvu Boga i nitko na ništa ne polaže nikakvo pravo. Ljudi se međusobno bore u pokušaju da izbore svoje pravo nad nečime, ali to je samo gubljenje vremena. 'Gubljenje vremena je gubljenje života.' U stvari, nije vrijeme to koje mi gubimo, već je naš dragocjeni život taj koji biva potraćen.

Na kraju bih još jednom želio naglasiti kako biste trebali njegovati ljubav za Boga, strah od grijeha i moralnost u društvu. To je dragocjeno blago koje morate stalno dobro čuvati. Ako uspijete očuvati te vrijednosti, one će vas zaštititi.

Mislite da ste danas spoznali načelo Apsoluta – *brahmatattva*. Najviše Sebstvo – *brahman* nema imena ni lika. Ono je bez svojstava – *nirguīa*, oslobođeno je svih ljaga i pogrešaka – *nirañjana* i vječno iskonsko boravište – *sanātana nīketana*, vječno – *nitya*, pročišćeno – *śuddha*, prosvijetljeno – *buddha*, izbavljeno od rađanja i umiranja i oslobođeno – *mukti*, utjelovljenje čistoće – *nirmala svarppa*.

Djeca iz Tamil Nadua čekaju kako bi izvela kulturni program koji su pripremila. Pogledajte ga. Svoj ću govor nastaviti sutra.

Izvor: <http://www.sathyasai.org/discour/2009/d090706.html>

S engleskog prevela:
Jarmila Hanuška